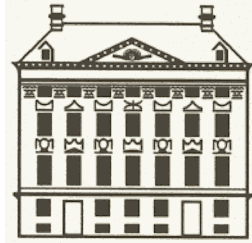

VNO NCW

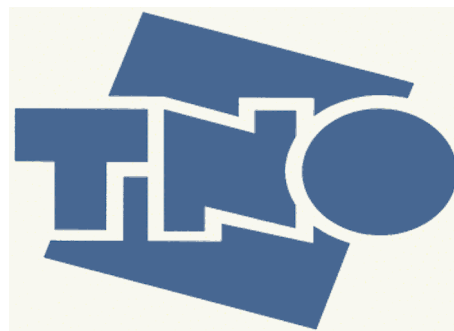
Koninklijke
Nederlandse
Akademie van
Wetenschappen

Investeren in kennis

Een gezamenlijk manifest van
VNO-NCW, KNAW, NWO,
TNO en VSNU

VERENIGING VAN UNIVERSITEITEN ASSOCIATION OF UNIVERSITIES IN THE NETHERLANDS

Investeren in kennis

Een gezamenlijk manifest van VNO-NCW, KNAW, NWO, TNO en VSNU

Samenvatting

Investeren in wetenschap en technologie betekent investeren in economische groei en in de kwaliteit en duurzaamheid van onze samenleving. Bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid moeten de krachten bundelen ter versterking van de hele keten van kenniscreatie tot innovatieve toepassingen. Het Kabinet moet jaarlijks 200 miljoen gulden extra uittrekken voor onderzoek in Nederlandse universiteiten en onderzoeksinstituten. Deze extra overheidsbijdrage voor onderzoek gericht op de lange termijn is nodig omdat Nederland anders een achterstand oploopt vergeleken met belangrijke landen in de Europese Unie en de Verenigde Staten. Dan komt er niets terecht van de uitspraak van het Kabinet, vorig jaar gedaan tijdens de Europese top in Lissabon, dat onze kenniseconomie moet kunnen meedraaien in de wereldtop.

Van hun kant zullen de ondertekenaars er, ieder voor zich en gezamenlijk, aan werken om de netwerken tussen onderzoeksinstituten en bedrijven verder te versterken.

Universiteiten en onderzoeksinstituten zullen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij de interne toewijzing van middelen strenge kwaliteitscriteria hanteren. Zij zullen hierover verantwoording afleggen. De consequenties hiervan kunnen niet vrijblijvend zijn.

Het belang van wetenschap en technologie

Kennis is een belangrijke bron van productiviteitsverhoging en innovatievermogen van ondernemingen. In het bedrijfsleven is er sprake van een trend van stijgende R&D-uitgaven. Bij de publiek gefinancierde R&D is er sprake van een achterblijvende groei. Het effect van publiek gefinancierd onderzoek op de productiviteit is positief en weegt op tegen de kosten ervan¹. Onderzoek levert de kennis voor het oplossen van sociale, economische, culturele, gezondheids- en milieuproblemen in de samenleving. Het gaat hierbij om door nieuwsgierigheid gedreven lange termijn onderzoek, waar vernieuwende doorbraken uit kunnen voortkomen en om onderzoek ter beantwoording van vragen uit de maatschappij en het bedrijfsleven. Dit laatste kan ook fundamenteel van aard zijn.

Wil het onderzoek die bijdrage kunnen leveren aan het verhogen van de productiviteit en aan het innovatievermogen van ondernemingen en non-profit sector, dan is het van belang dat de kennis snel doorstroomt naar (potentiële) gebruikers. Bij een versterking van het universitaire onderzoek is het zaak dat ook de kennisinstellingen die zich op het meer toepassingsgerichte deel van de kennisketen richten zoals onder andere TNO, in staat worden gesteld hun rol naar behoren te blijven vervullen.

Waar staan we nu?

Het Nederlandse onderzoekstelsel is over het geheel genomen competitief, internationaal georiënteerd en prestatie- en kwaliteitsgericht. De Nederlandse onderzoeksprestaties zijn van internationaal toonaangevend niveau. Wat betreft de omvang van wetenschappelijk onderzoek neemt Nederland echter nog slechts een positie in de middenmoot in. We blijven bovendien achter bij investeringsimpulsen in onderzoek die plaatsvinden in de Verenigde Staten en in Europese landen.

Zonder additionele investeringen komt Nederland op achterstand ten opzichte van Europese landen en de Verenigde Staten. Dit geldt zeker voor gebieden waar stormachtige ontwikkelingen plaatsvinden, zoals genomics, nanotechnologie, ecologie, neurowetenschappen en ICT.

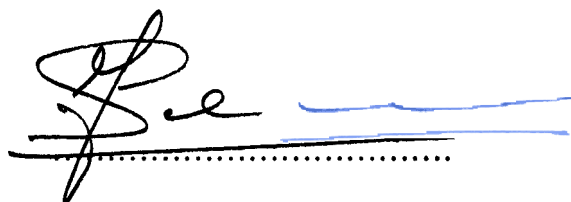
Een land dat in Europees verband de concurrentie op het gebied van kennis met de Verenigde Staten wil aangaan en zelf binnen Europa tot de wereldtop wil behoren, en die ambitie is wel door Nederland uitgesproken tijdens de top in Lissabon (maart 2000), moet dus investeren in kennis. Zonder extra investeringen is de huidige hoogwaardige kwaliteit niet verzekerd en zal Nederland zeker niet kunnen blijven meedraaien in de wereldtop. Aan de andere kant biedt de nu nog hoge kwaliteit van de Nederlandse wetenschap de waarborg dat een additionele investering vrucht zal dragen.

Wat is nodig om tot de top te behoren

1. Ondergetekenden vragen een extra, structurele impuls voor onderzoek van jaarlijks 200 miljoen gulden, in te zetten via NWO. Hiermee wordt een eerste stap gezet op weg naar het versterken van de kenniseconomie in Nederland. De onderzoeksmiddelen worden verdeeld op basis van kwaliteit via een tendersysteem. Bovendien richt NWO zich op het versterken van de netwerken met (potentiële) gebruikers. Naast het primaire doel van deze financiële impuls voor het ontwikkelen en overdragen van nieuwe kennis, zijn belangrijke nevendoelelen:
 - het creëren van een aantrekkelijk onderzoeksklimaat waardoor jonge onderzoekers betere (opleiding en loopbaan) perspectieven geboden kunnen worden, er minder onderzoekers permanent naar het buitenland vertrekken, en het aantrekkelijker wordt voor onderzoekers uit het buitenland om naar Nederland te komen;
 - een uitdagende onderzoeksomgeving heeft een grotere aantrekkingskracht op studenten in bètarichtingen. De groei van het aantal afgestudeerden in genoemde richtingen is dringend noodzakelijk om Nederland zijn aantrekkelijke vestigingsklimaat voor kennisintensieve bedrijvigheid te doen behouden.

2. Om het meeste rendement uit een investering in publiek onderzoek te krijgen is het van belang dat deze kennis goed wordt geabsorbeerd in de hele innovatieketen, en toepassing vindt bij (potentiële) gebruikers. Zowel de gebruikers als de universiteiten moeten investeren in het verder versterken van hun onderlinge netwerken. Onderzoekers zouden bijvoorbeeld beloond kunnen worden voor het functioneren binnen deze netwerken. Dit onder de erkenning dat er al veel op dit gebied gebeurt, via de netwerken van onderzoekscholen, in de Technologische Topinstituten, de IOP-netwerken, de deeltijdhoogleraren uit het bedrijfsleven en in talloze internationale verbanden. TNO, met enerzijds de kennisnetwerken met universiteiten en anderzijds de contacten met bedrijven via bijvoorbeeld het succesvolle co-financieringsprogramma, vormt een belangrijke schakel in de innovatieketen. Bij een extra investering in kennisgeneratie moet de financiering voor de toepassingsgerichte schakels tenminste op peil blijven.

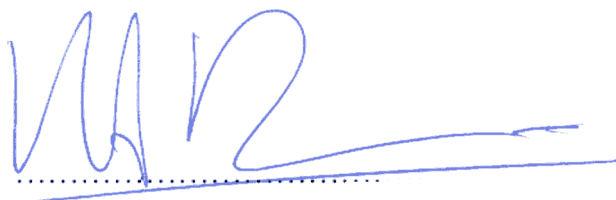
3. Tegenover publieke investeringen staat een verantwoordingsplicht van de onderzoeksinstituten. Aan de systematische verbetering van onderzoeksprestaties geven universiteiten en onderzoeksinstituten vorm door middel van een stelsel van kwaliteitsbeoordeling door internationale deskundigen. De uitkomsten van de kwaliteitszorg zullen niet vrijblijvend zijn. De instellingen zijn voortdurend bezig om dit systeem verder aan te scherpen en de onderzoeksprestaties zichtbaarder te maken. De verbetering van kwaliteit, prestatie en doelmatigheid is immers de kern van een kwaliteitszorgsysteem.

Mr. J.H. Schraven
Voorzitter VNO-NCW

Prof.dr. R.S. Reneman
President KNAW

Dr. R.J. van Duinen
Voorzitter NWO

Ir. J.A. Dekker
Voorzitter TNO

Mr. E.M. d'Hondt
Voorzitter VSNU